

Tjekkiet – Štěpán Vimr, lærer
Rapport om undervisningsbesøg– Sucy-en-Brie, Frankrig – 1.12.-5.12.2008

Kontakt med værtslæreren

De indledende kontakter (e-mail) med den lokale leder af læreruddannelsen, Yves Alvez, og værtslæreren, Yves Renaud, var meget venlige og levede op til alle forventninger.

Før besøget

Bortset fra flere forandringer af rejsedage (foranlediget af begge sider), hjalp vores kontakter os meget med at organisere besøget (Y. Alvarez fandt mig et hotel, sendte mig et uddrag af årsplanen fra det franske collège, og Y. Renaud sendte mig sit skema og besvarede alle mine spørgsmål om eleverne.)

Under besøget

De franske kolleger var mig yderst behjælpelige under mit besøg – de hjalp mig med transport, og de besvarede alle mine spørgsmål både vedrørende matematikundervisningen i Frankrig og andre ting.

Kommentarer om mine observationer

Jeg observerede 8 matematiktimer i fire forskellige klasser. Alle timer var velorganiserede af læreren, alle på nogenlunde samme måde:

1. kontrol af hjemmearbejde (20 minutter) – eleverne gik til tavlen og viste deres løsninger til klassen,
2. opgaver fra opgavelisten (næsten ingen brug af tekstbog) – individuelt eller klassearbejde, fælles rettelser af opgaver (deres lærer gav dem mange kopier og instruktioner, hvilket efter min mening kan hæmme de gode elever – de blev ikke vænnet til at arbejde og tænke selvstændigt),
3. hjemmearbejde til næste time.

Læreren var vældig dygtig til at organisere timerne, brugte matematisk terminologi og forklarede tingene for eleverne. Eleverne var stille, de fleste arbejdede i timerne; de som ikke gjorde det, blev sommetider bare ignoreret. Der var stor spredning blandt eleverne med hensyn til forståelsen af matematik.

Læreren brugte tavlen systematisk, alt var klart og læsbart. Han brugte også en overhead projector.

Han lod ikke eleverne skrive noget, der var ukorrekt, på tavlen, de blev altid spurgt om hvad de ville skrive, og efter rettelser kunne de så skrive det på tavlen. Jeg synes, at han kunne have udnyttet nogle af fejlene som en slags hjælpeforanstaltning. Ofte kunne man opleve Topazeffekten (se Marcel Pagnol ovs.anm.).

Ifølge skolens årsplan brugte han næsten ingen formel matematisk tekst – de fleste ting blev beskrevet med ord.

Kommentar om min egen undervisning

Atmosfæren I klassen

Atmosfæren I klassen var virkelig god; de fleste elever arbejdede eller prøvede at arbejde. De var vant til nogen hjælp fra deres lærer, så de hørte ikke tilstrækkelig godt efter min instruktion, som måske heller ikke var så klar og enkel, som de var vant til. I min undervisning er jeg vant til en del selvstændighed hos eleverne.

Elevernes reaktion på min tilstedeværelse og det anvendte sprog

Deres reaktion på min tilstedeværelse var positiv – de prøvede at deltage aktivt, nogle elever, der ikke havde arbejdet i deres egen lærers timer, arbejdede i mine. Men nogle elever var også mindre aktive end normalt.

Sproget, som jeg brugte i timerne, voldte ingen problemer, hverken for mig eller for eleverne. Der var nogle problemer med matematiske udtryk – forskellige navne for liniestykker (de bruger ikke $a = 5\text{cm}$, men $BC = 5\text{cm}$).

Sprogets virkning på undervisningen

Jeg havde ingen problemer med at forklare tingene, da jeg ofte bruger fremmedsproget. Sommetider kunne jeg ikke forstå elevernes talesprog.

Det matematiske indhold til timerne

Jeg synes at Pythagoras' læresætning er et glimrende emne, fordi der er mulighed for et varieret udvalg af klasseaktiviteter.

Overvejelser vedrørende planlægning af timer

Jeg er ikke særlig tilfreds med min planlægning. Jeg havde lavet en plan til 4 timer før mit besøg. Da jeg indså, at jeg kun skulle undervise 3 timer, måtte jeg ændre planen. Det var ikke noget problem. Normalt med mine egne klasser, når jeg igennem hvad jeg har forberedt. Her ventede jeg nok for meget af eleverne, og jeg nåede ikke halvdelen af, hvad jeg havde forberedt. En af grundene hertil kunne være emnet – geometri. Jeg ville have dem til at konstruere trekanter og firkanter, og det tog lang tid. Næste gang ville jeg give dem et ark med konstruktionerne til at klæbe ind i deres arbejdsmapper. Min idé var, at eleverne skulle leve sig ind i alle trinene i opdagelsesprocessen og bevise Pythagoras' læresætning, men de brugte for meget tid på de indledende øvelser, og der manglede tid til hoved-aktiviteterne.

Nødvendige ændringer i løbet af timerne

Jeg nåede næppe halvdelen af, hvad jeg havde ventet i en time. Jeg måtte forklare meget om og om igen – sommetider vellykket, sommetider ikke. For det første konstruerede jeg ingenting på tavlen (kun skitserne), bagefter måtte jeg bare konstruere alting, for at eleverne kunne forstå, hvad jeg ville have dem til. Jeg tror ikke sproget var problemet, men at de var vant til at deres lærer fortalte dem alt.

Sammenligning mellem den måde emnet bliver fremlagt hjemme og i besøgsskolen

Jeg har aldrig undervist i Pythagoras i Den tjekkiske Republik, så det er vanskeligt at sammenligne. I den franske tekstbog bliver emnet præsenteret induktivt, (vejledt opdagelse, hovedvægten ligger på elevens selvstændighed) der er flere opgaver som medfører manipulation (praktisk arbejde? ovs anm) og brugen af Cabri (software ovs anm). I de tjekkiske tekstbøger, som vi bruger på min skole (Odvárko, Kadleček), begynder kapitlet med Pythagoras med læresætningen, hvorefter der er mange øvelser. Jeg foretrækker den franske tekstbogs udforskning og derefter nogle af øvelserne.

Hvad jeg ville have ønsket i værktøjskassen

- En liste med matematiske udtryk til emnet.
- Et uddrag af skolens årsplan inklusiv det emne, jeg skulle undervise i – det blev tilsendt af de franske kolleger før besøget.

Hvad jeg har lært af oplevelsen

- Det er muligt at være mobil som lærer, og det er en glimrende erfaring.
- Jeg må forberede mig på, hvad der er det vigtigste i timens indhold og sørge for, at det nyder fremme.
- Besøget har leveret endnu et bevis på vigtigheden af at lære fremmedsprog.
- Det har givet mulighed for sammenligning mellem forskellige læseplaner, tekstbøger og tilgange til matematikundervisningen, som vil komme mig til gode i min undervisning.
- Jeg måtte forberede mig mere detaljeret, end jeg er vant til, da jeg ikke ville kunne improvisere. Timerne var alligevel ikke så vellykkede efter min mening.

Andre kommentarer

- Til næste gang vil jeg foreslå, at man skal undervise mere end 3 eller 4 timer, så man kan få tid til at forklare, lave opgaver og evaluere eleverne.
- Det ville være bedre at undervise i et helt afsnit end bare i et uddrag.
- Jeg ville også anbefale, at man optog video af alle timerne til senere analyse.